

Sovintosopimus Elenia Verkko Oyj:n kanssa

2230/02.08.00/2018

Khall 17.08.2020 § 141

Valmistelija: elinvoimajohtaja Heikki Mäkilä, puh. 044 769 4141, etunimi.sukunimi@heinola.fi

Sovintosopimuksen tausta juontuu 1990-luvulle. Heinolan kaupunki siirsi vuonna 1993 tehdyllä sopimuksella Heinolan energialaitoksen toiminnan kaupungin 100%:sti omistamalle Heinola Energia Oy:lle (Heinola Energia). Sopimuksessa annettiin Heinola Energialle oikeudet pitää ja sijoittaa yhdyskuntaa palvelevia johtoja ja kaapeleita Heinolan kaupungin alueella. Vuonna 1997 kaupunki ja Heinola Energia tekivät niin sanotun Resurssisopimuksen, joka korvasi vuonna 1993 sopimuksen. Resurssisopimus koostui kolmesta erillisestä sopimuksesta: Pääsopimus, joka koski Heinola Energia Oy:n johtojen ja niihin liittyvien laitteiden sijoittamista ja rakentamista kaupungin omistamille ja hallitsemille maa- ja vesialueille; Sivusopimus, joka koski maankäyttöä, ja Kartastosopimus, joka koski johtojen ja niihin liittyvien laitteiden kartoitusta ja johtotietojärjestelmän ylläpitoa.

Resurssisopimuksen kohteena oli oikeus jo ennestään kaupungin alueella olevien johtojen ja niihin liittyvien laitteiden sijoittamiseen, käyttämiseen ja pitämiseen pysyvästi kaupungin alueella ja oikeus Heinola Energian uusien energiahuoltoon liittyvien johtojen, laitteiden ja rakennelmien rakentamiseen, sijoittamiseen ja pysyvään käyttämiseen kaupungin alueella.

Siltä varalta, että kaupunki myisi tonttejaan, se sitoutui Resurssisopimuksessa myös ottamaan tontteja koskeviin luovutusehtoihin maininnan Heinola Energian johtojen ja laitteiden sijoitusoikeudesta tontille ja sille tehtävään rakennukseen.

Resurssisopimuksessa sovittiin, että Heinola Energia maksaa kaupungille vuosittain johtojen ja niihin liittyvien laitteiden ja rakennelmien pysyvästä käyttöoikeudesta 4.500.000 markkaa sekä johtojen ja sijaintitietojen kartoituksesta 300.000 markkaa. Korvaukset oli sidottu elinkustannusindeksiin.

Vattenfall osti Heinola Energian vuonna 1999 kaupungin järjestämän tarjouskilpailun perusteella. Kauppaneuvottelujen yhteydessä Vattenfall ja kaupunki päättivät muuttaa Resurssisopimusta Muutosopimuksella. Muutosopimuksella muutettiin Resurssisopimuksen vuosittaista korvaussummaa siten, että korvaus on 2.500.000 markkaa vuodessa elinkustannusindeksiin sidottuna. Vattenfall ja kaupunki

sopivat Muutossopimuksella myös siitä, ettei Resurssisopimus ole enää irtisanottavissa. Resurssisopimuksen Muutossopimus allekirjoitettiin 8.6.1999, ja samana päivänä kaupunki myi Heinola Energian Vattenfall Oy:n tytäryhtiölle Vattenfall Heinola Oy:lle. Samana päivänä Vattenfall Oy myös allekirjoitti Muutossopimukseen sisällytetyn vahvistuksen, että myös Vattenfall Oy vastaa siitä, että muutettu Resurssisopimus ehtoineen täytetään.

Vuonna 2002 Vattenfall suoritti sisäisen järjestelyn, jossa Vattenfall päätti purkaa Heinola Energian ja siirtää sen liiketoiminnan ja sopimukset Vattenfall Oy:n tytäryhtiölle Vattenfall Verkko Oy:lle. Näin ollen myös muutettu Resurssisopimus siirtyi Vattenfall Verkko Oy:lle.

Vuonna 2012 Vattenfall myi sähkönjakelu- ja lämpöliiketoimintansa Elenialle, minkä seurauksena Vattenfall Verkko Oy:stä tuli Elenian tytäryhtiö, joka muutti nimensä Elenia Verkko Oy:ksi.

Elenia vahvisti erillisellä ilmoituksella kaupungille, että se vastaa kaupunkia kohtaan Resurssisopimuksesta ja Muutossopimuksesta ja kaikista niihin liittyvistä velvoitteista, joita Vattenfall Verkko Oy:llä oli ollut. Elenia Verkko Oy sulautui Elenia Oy:ön 1.1.2013. Resurssisopimus kaupungin ja Elenian kanssa oli voimassa ja sitä noudatettiin. Kaupunki laskutti sopimussummat Elenialta vuosittain, ja Elenia maksoi laskut.

Vuodesta 2017 alkaen Elenia on kuitenkin esittänyt erilaisin perustein, että muutettu Resurssisopimus on kohtuuton ja pätemätön. Vuoden 2018 lopulla Elenia irtisanoi Resurssisopimuksen päättyväksi 31.5.2019. Elenia ilmoitti myös, että se tulee nostamaan asiassa kanteen kaupunkia vastaan käräjäoikeudessa, ellei kaupunki hyväksy Resurssisopimuksen irtisanomista. Kaupunginhallitus on kokouksessaan 14.1.2019 päättänyt olla hyväksymättä irtisanomista, ja vaatinut Eleniaa noudattamaan sopimusta. Elenia nosti kaupunkia vastaan kanteen Päijät-Hämeen käräjäoikeudessa 5.7.2019. Elenia Oy on sittemmin sulautunut Elenia Verkko Oyj:ön 1.7.2020, ja tästä syystä sovintosopimuksen osapuoli on Elenia Verkko Oyj Elenia Oy:n asemesta.

Kaupunki ja Elenia Verkko Oyj ovat kuitenkin, myöntämättä toistensa argumentteja miltään osin oikeaksi, enempien riitaisuuksien ja pitkäkestoisen oikeudenkäynnin välttämiseksi, käyneet sovintoneuvottelua ja valmistelleet päätettäväksi sovintosopimuksen. Sen keskeisiä elementtejä ovat seuraavat:

- Elenia maksaa Heinolan kaupungille kertakorvauksena 9 700 000 €.
- Resurssisopimus vahvistetaan päättyneeksi, eikä kummallakaan osapuolella ole sen perusteella mitään vaatimuksia toista osapuolta

kohtaan, mukaan lukien Loimua Oy, joka on aiemmin ollut Elenia Oy:n tytäryhtiö ja joka omistaa Heinolan alueella olevat aiemmin Elenian tytäryhtiön omistuksessa olleet kaukolämpölaitteistot.

- Elenialla on vuokraoikeus kaupungin alueella oleviin Vierumäen ja Jyrängön sähköasemakiinteistöihin.
- Elenialla on oikeus pitää nykyisillä paikoillaan pysyvästi korvauksetta sen sähköverkosto ja kaikki siihen liittyvät johdot ja laitteet mukaan lukien puistomuuntamot ("Sähköverkosto"). Sähköverkon osien mahdollisten siirtojen osalta menetellään jatkossa siten, kun laissa on säädetty. Uuden sähköverkon sijoittamisen osalta osapuolet sitoutuvat toimimaan hyvässä yhteistyössä. Elenia maksaa kaupungille uuden Sähköverkon sijoittamisesta aiheutuvat toimenpide- ja kaivulupamaksut kaupungin noudattaman yleisen käytännön mukaisesti. Kaupunki ei peri maanomistajana korvausta maankäytöstä uuden Sähköverkon osalta ja mahdollisten sähköasematonttien osalta maankäytöstä ja korvauksesta sovitaan erikseen.
- Heinola sitoutuu siihen, että Loimualla on oikeus pitää nykyisillä paikoillaan pysyvästi korvauksetta sen kaukolämpölaitteistot. Kaukolämpölaitteistoihin liittyvien mahdollisten siirtojen osalta menetellään jatkossa siten kuin laissa on säädetty. Uusien kaukolämpölaitteistojen sijoittamiseen kaupunki sitoutuu toimimaan myötämielisesti. Kaupunki veloittaa Loimualta uusien kaukolämpölaitteistojen sijoittamisesta aiheutuvat toimenpide- ja kaivulupamaksut noudattamansa yleisen käytännön mukaisesti, mutta kaupunki ei peri maanomistajana korvausta maankäytöstä uusien kaukolämpölaitteistojen ja niihin liittyvien laitteiden osalta.
- Heinolan kaupunki ja Loimua allekirjoittavat erilliset vuokrasopimukset Loimuan kaupungin alueella sijaitsevista lämpökeskuskiinteistöistä.

Sopimuskokonaisuus koostuu sovintosopimuksesta ja sen liitteistä, jotka kuvaavat kaupungin alueelle sijoittuvat verkostot ja laitteistot sekä Elenian ja Loimuan kiinteistöihin liittyvät vuokrasopimukset.

Kun kaupunki myi Heinola Energian Vattenfallille, perustettiin Heinolan energiarahasto. Rahasto on osoittautunut tarkoituksenmukaiseksi keinoksi vahvistaa kaupungin taloudellista asemaa pitkäjänteisesti. Sovintosopimussumman käyttäminen energiarahaston sijoituksiin olisi johdonmukainen päätepiste Heinola Energian myymisen yhteydessä syntyneen Resurssisopimuksen päättämiseksi.

Sovintosopimussumman käyttöperiaatteet ratkaistaan viimeistään vuoden 2020 tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä, kokonaisarviointiin perustuen siten, että ratkaisun avulla turvataan kaupungin taloustilannetta pitkäaikaisesti. Sovintosumma kirjataan satunnaisesti tuoksi.

Sovintosopimusluonnos liitteineen kaupunginhallituksen Teams:ssa.
Kaupunginjohtajan (JP) ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää esittää valtuustolle, että

1. se hyväksyy Elenia Verkko Oyj:n kanssa tehtävän sovintosopimuksen liitteineen.

2. ja antaa valmisteleville viranhaltijoille valtuudet tehdä sopimukseen tai sen liitteisiin teknisluontoisia korjauksia.

Päätös: Ehdotukset hyväksyttiin.

Sopimus liitteineen julkaistaan valtuuston 31.8.2020 esityslistan liitteenä.

Muutoksenhaku: muutoksenhakukielto

Jatkokäsittely: valtuusto

Tiedoksianto: Virallinen ote Elenia Verkko Oyj
Loimua Oy
Sähköposti elinvoimajohtaja